

عنوان مقاله:

بررسی و گونه شناسی دخمه های آسیای میانه از دوره یونانی مابی تا سده های میانه اسلامی

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 14، شماره 51 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

سید مهدی موسوی نیا - استادیار، گروه باستان شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه نیشابور، ایران

خلاصه مقاله:

یکی از شیوه های تدفین در آئین زردشتی دخمه گذاری است. با توجه به ریشه شرقی این آئین، احتمالاً این سنت تدفینی از آسیای میانه آغاز شده و بعدتر به رایج ترین سنت دفن مردگان زردشتی تبدیل شده است. بر اساس داده های باستان شناسی و متون کلاسیک، واگذاری اجساد زردشتی تا سده دوم ق.م در فضای باز و بدون سازه های معماری موسوم به دخمه انجام شده است. در تحقیق پیش رو تلاش می شود ضمن بررسی تاریخی سنت دخمه گذاری، تحولات شکلی ایجاد شده در دخمه های زردشتی آسیای میانه از آغاز ساخت دخمه های دست ساز تا آخرین نمونه شناسایی شده در سده سیزدهم م مطالعه گردد. در این راستا سه پرسش قابل طرح است: (۱) با عنایت به خاستگاه شرقی آئین زردشتی، آیا می توان شروع سنت دخمه های دست ساز را به آسیای میانه منسوب کرد؟ (۲) سنت دخمه گذاری در آسیای میانه در گذر از یونانی مابی تا اواسط دوره اسلامی چه تحولاتی را پشت سر گذاشته است؟ (۳) این تحولات به چه نحو و تا چه اندازه در ساختار معماری دخمه های زردشتی انعکاس یافته است؟ به منظور پاسخ به پرسش های فوق، از روش توصیفی-تحلیلی استفاده گردیده است. به علاوه، استفاده از متون تاریخی و داده های باستان شناسی به همراه بررسی مقایسه ای رویکرد تحقیق حاضر در پاسخ به پرسش های پیش رو است. این تحقیق ضمن اثبات ریشه شرقی دخمه های دست ساز، نشان می دهد که دخمه های آسیای میانه دارای سه سنت متفاوت معماری می باشند؛ سنت هایی که شکل گیری و تحولات ایجاد شده در آنها را می توان در بافتار تاریخ آسیای میانه ارزیابی و مطالعه کرد.

کلمات کلیدی:

تدفین زردشتی، دخمه گذاری، آسیای میانه، خوارزم، سغد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030531>

